

Når børnene
selv
skal sige det

Dé spurgte 560 børn, hvordan de oplever deres hverdag i dagtilbud.

Clara, 5 år, svarede om sin yndlingspædagog: "Hun trøster mig, hun siger, hvad jeg gør forkert, hvad jeg gør rigtigt. Og når jeg trøster nogen, så siger hun, det var sødt af dig".

Af Malene Angelo, psykolog i 'Børns Vilkår'

De erfaringer små børn gør sig i dagtilbuddet er afgørende for, hvordan de trives i dagtilbuddet, men også for hvad de kommer til at kunne mestre som unge og i livet fremover!

Som en del af arbejdet med at undersøge de yngste børns vilkår og trivsel, laver vi i Børns Vilkår løbende undersøgelser, hvor vi spørger børnene selv. I vores seneste undersøgelser fokuserede vi på, hvordan 560 børnehavebørn fra 48 dagtilbud oplever deres hverdag.

Vores undersøgelser viser heldigvis, at langt de fleste børn oplever, at de har trygge relationer til de voksne i deres dagtilbud. Der er dog flere børn, der kan lide at gå i børnehave, hvis de har en yndlingsvoksen, og hvis de oplever at blive mødt af en glad voksen, når de kommer om morgenen. Syv ud af ti børn, der har en yndlingsvoksen i dagtilbuddet oplever, at de får kram af en voksen, når de er i institutionen, mens det kun gælder for hvert andet barn, der ikke har en yndlingsvoksen.

"Når vi bliver trøstet, eller når man bliver afleveret, så skal de lige sige godmorgen til os. (...) Eller hvis vi har været på ferie, og de har savnet os, så skal de lige gå hen og sige hej til os (...). Fordi man har været væk i lang tid."

Lily, 5 år

Der er en gruppe børn, som er i særlig risiko for ikke at få den omsorg, de har brug for. Det gælder for eksempel drenge, der i mindre grad end pigerne oplever

at have en yndlingsvoksen. Drengene oplever også, at de oftere bliver skældt ud, og at der ikke er en voksen, der er glad for at se dem.

"Fordi så bliver man helt bange og får skældud og bliver råbet af. Man bliver ked af det og bange."

Anker, 5 år

Derfor er der grund til at være særligt opmærksom på, om alle drenge føler sig set, forstået og mødt af de voksne. Det gælder også drenge og piger, hvis behov er sværere at læse, og som risikerer at blive overset i dagtilbuddets travle hverdag.

Fælles omsorgspædagogisk fagsprog

Da de fleste små børn er mange timer i institution hver dag, har de brug for at knytte sig til en voksen både i hjemmet og i dagtilbuddet. Børns Vilkår ser omsorgsarbejde som den pædagogiske kerneopgave. Fundamentet for alt det, der står i den styrkede pædagogiske læreplan, at børn skal tilegne sig.

I Børns Vilkår mener vi, det er afgørende at have et fælles sprog for arbejdet med trivsel. Vi har derfor udviklet modellen *Omsorgsgrebet*, der beskriver, hvordan man møder små børns behov for omsorg som en forudsætning for, at de kan trives, udvikle sig og lære.

Omsorg handler ikke alene om at sørge for at barnet får mad, søvn og en ren ble, men også om at møde barnets behov for at føle sig set, hørt og mødt. Barnet skal kunne have tillid til, at de voksne forstår dem og passer på dem. At de er velkomne og betydningsfulde både for de voksne og i fællesskaberne med de andre børn.

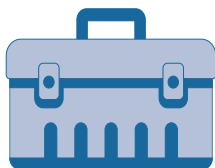
Omsorgsgrebet er en model, der tilbyder et fælles sprog for den omsorg, der understøtter børns trivsel. Børn har formentligt sagt to grundlæggende behov - for nærhed og for udforskning. Derfor består *Omsorgsgrebet* af to hænder. Den store hånd møder barnets behov for nærhed: at blive set, taget imod, spejlet, trøstet

Vores undersøgelser viser heldigvis, at langt de fleste børn oplever, at de har trygge relationer til de voksne i deres dagtilbud.

Værktøjskassen

Korte spørgsmål til refleksion:

1. Som beskrevet i artiklen laver Børns Vilkår, at de løbende laver undersøgelser af, hvordan børnene selv oplever deres børnehave. Kunne man forestille sig, at I også spurgte børnene i jeres dagtilbud om dette engagement imellem?
2. Artiklen beskriver vigtigheden af at have en yndlingsvoksen i sit dagtilbud. Har alle jeres børn en sådan?
3. Hvor mange af de anførte 'Hvad pædagogen kan gøre' punkter, nikker du genkendende til fra din egen praksis?

Trekronergade 26
2500 Valby
Tlf.: 26291968
Mail:
man@bornsvilkaar.dk

og holdt om. Den lille hånd møder barnets behov for støtte til at udforske: At de voksne følger barnets udspil, støtter barnet i sin udforskning, vejleder barnet, hjælper så barnet udvikler sig og engagerer barnet i leg og i fællesskaber med de andre børn.

På Børns Vilkår's hjemmeside har vi film og materialer om Omsorgsgrebet liggende, hvis I for eksempel på et personalemøde skulle få lyst til at arbejde med et fælles omsorgspædagogisk fagsprog. Da vi ved, at realiteten desværre er, at der ikke er nok pædagoger i de fleste dagtilbud, er vores materialer lavet, så også pædagogmedhjælpere kan bruge materialet.

Hvad man som pædagog kan gøre for at styrke børns trivsel

Børns Vilkår har følgende anbefalinger til, hvordan I med udgangspunkt i Omsorgsgrebet kan arbejde bevidst med at øge trivslen i børnegruppen.

Børn har brug for at føle sig set, hørt og mødt. Vær så fysisk tæt på børnene, at du kan se og høre deres signaler og reagere på dem.

- Børn skal mærke, at de er velkomne og værdsatte. Uanset hvad de gør, og hvordan de har det. Bliv ved at række ud - også til børn, der ikke selv rækker ud.
- Spejl børns følelser. Vis med stemme, krop og ansigtsudtryk, at du forstår deres oplevelser. Når du sætter ord på deres følelser, hjælper det dem til at forstå sig selv og hinanden.
- Sørg for at alle børn oplever at blive trøstet, når de har brug for at dele svære oplevelser og følelser.
- Mød børnenes behov for fysisk berøring. Læg en rolig hånd på barnet, inviter til et kram eller til at sidde på skødet.

- Mød børnene med en positiv forventning. Vær tålmodig, hold øje med, hvad de inviterer til og følg dem i deres interesser.
- Anerkend børnenes initiativer, del deres oplevelser og sæt ord på deres intentioner.
- Lad børnene prøve selv, når de kan. Hjælp dem til at lære nyt, og grib ind, når det er for svært på egen hånd.
- Børn har brug for at vide, hvad de må og skal. Vær tydelig, forklar og vis det, du ønsker. Del opgaver i små bidder, og forbered børn på det ukendte og uvante.
- Børn har brug for at møde voksne, der forstår deres verden og udvider den. Deltag i legen, og vær med til at udvikle den, så den inviterer til fællesskaber og relationer.

Læs mere og se små film om Omsorgsgrebet her bornsvilkar.dk/dagtilbud/omsorgsgrebet
På vores hjemmeside www.bornsvilkar.dk finder du desuden rapporter og inspirationsmaterialer og gratis plug and play-forløb, der kan bruges som afsæt for faglig dialog til fx p-møder eller pædagogisk dag

Se rapporterne, hvor børnene beskriver deres hverdag i dagtilbud
Tryk tilknytning i dagtilbud:
bornsvilkar.dk/wp-content/uploads/2019/09/BV_Tryghed_Rapport_Web.pdf
Børns oplevelser af skældud i børnehaven:
bornsvilkar.dk/wp-content/uploads/2022/06/Boernehaverapport-2020.pdf